

Sygn.akt III AUa 983/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Maria Jolanta Kazberuk

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku K. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji wnioskodawcy K. J.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 6 lipca 2012 r. sygn. akt V U 840/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Białymstoku V Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 983/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 9 maja 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił K. J. prawa do emerytury. Organ rentowy stwierdził, że nie udowodnił on wymaganego, co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wskazał, że K. J. w warunkach szczególnych pracował 13 lat oraz 8 dni. Organ rentowy odmówił zaliczenia do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia od dnia 2 maja 1975 roku do dnia 31 października 1977 roku oraz od dnia 16 kwietnia 1986 roku do dnia 8 lipca 1993 roku w B. Kombinacie (...) w B..

K. J. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się przyznania prawa do dochodzonego świadczenia.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 6 lipca 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd I instancji wskazał, że warunkami nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach przez ubezpieczonego mężczyznę są: ukończenie 60-go roku życia, udowodnienie 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach i 25-letniego ogólnego stażu pracy, nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązanie stosunku pracy – art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Poza sporem pozostawały następujące okoliczności: ukończenie przez K. J. 60-tego roku życia, legitymowanie się ogólnym stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 27 lat, 8 miesięcy oraz 15 dni, nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego. Okolicznością bezsporną było również to, że odwołujący na dzień wyrokowania przez Sąd I instancji pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę w PPUH Kombinat Budowlany Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.. Kwestię sporną stanowił natomiast wymiar stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy zaliczył K. J. do stażu pracy w warunkach szczególnych 13 lat oraz 8 dni. Odwołujący natomiast domagał się uwzględnienia do tego stażu pracy dodatkowo okresów zatrudnienia od dnia 2 maja 1975 roku do dnia 31 października 1977 roku oraz od dnia 16 kwietnia 1986 roku do dnia 8 lipca 1993 roku w B. Kombinacie (...) w B.. Sąd Okręgowy uznał, że wobec niespełnienia przesłanki rozwiązania stosunku pracy należało odmówić odwołującemu prawa do dochodzonego świadczenia, niezależnie od spełnienia bądź też nie pozostałych przesłanek. Z tego względu Sąd I instancji zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia, czy praca K. J. w okresach od dnia 2 maja 1975 roku do dnia 31 października 1977 roku oraz od dnia 16 kwietnia 1986 roku do dnia 8 lipca 1993 roku w B. Kombinacie (...) w B. była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, a w konsekwencji czy odwołujący legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

K. J. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

- nierozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sprawy,

oraz z ostrożności procesowej:

- sprzeczność ustaleń faktycznych Sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że K. J. nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 roku wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych,

- naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść orzeczenia polegające na: dokonaniu dowolnej oceny dowodów i orzeczeniu na podstawie niekompletnego materiału dowodowego oraz niedostatecznym wyjaśnieniu sprawy, tj. niezbadaniu okoliczności wykonywania przez K. J. pracy spawacza w B. Kombinacie (...) w B. w okresach: od dnia 2 maja 1975 roku do dnia 31 października 1977 roku oraz od dnia 16 kwietnia 1986 roku do dnia 8 lipca 1993 roku oraz w Zakładzie (...) w B. w okresie od dnia 3 sierpnia 1970 roku do dnia 2 lutego 1974 roku.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury po uprzednim przeprowadzeniu szeregu zawnioskowanych w apelacji dowodów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna na datę orzekania przez Sąd Apelacyjny.

Natomiast zarówno w dacie wyrokowania przez Sąd I instancji, jak też w dacie wywiedzenia apelacji, zaskarżony wyrok odpowiadał prawu.

Do dnia 31 grudnia 2012 roku przepis art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) jako jeden z warunków niezbędnych do przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przewidywał wymóg rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku brzmienie w/w przepisu uległo zmianie w ten sposób, że rozwiązanie stosunku pracy, nie jest przesłanką do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Powyższy wymóg został wyeliminowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 roku, poz. 637), zmieniającej m.in. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie natomiast z art. 316 § 1 zd. 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Powyższy przepis znajduje zastosowanie zarówno do Sądów I jak też II instancji. Do tego zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego jako stan rzeczy należy rozumieć stan faktyczny sprawy, jak też i stan prawny (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2012 roku w sprawie o sygn. akt IV CSK 166/12, lex numer 1228619, z dnia 13 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt II PK 173/11, lex numer 1211151).

Skoro zatem na dzień wyrokowania przez Sąd II instancji warunek rozwiązania stosunku pracy (w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem) dla ubezpieczonego ubiegającego się o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie istnieje, to zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, zaś sprawa przekazaniu Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien przeprowadzić postępowanie dowodowe celem ustalenia, czy odwołujący spełnia inne przesłanki do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach określone w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.), w tym czy legitymuje się on co najmniej 15-letnim stażem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. W celu ustalenia powyższego Sąd Okręgowy przeprowadzi dowody zawnioskowane w apelacji oraz ewentualnie inne zgłoszone przez strony w toku rozpoznawania sprawy, jak również te, które uzna za niezbędne. Dopiero po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w całości i dokonaniu oceny zgromadzonych dowodów będzie możliwe ustalenie, czy odwołujący spełnia przesłanki do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia wynikające z aktualnego stanu prawnego.

Z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.K.